
BUTLLETÍ

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

ANY IV

Barcelona, març de 1920

NÚM. 3

SUMARI

	Pàgs.		Pàgs.
Un quart d'hora de Quixot	33	Un prec i una aclaració.	42
«L'obra a fer» de la Mancomunitat de Catalunya	34	De la participació dels sords-muts en els jocs dels infants oients, per la Sra. Maria Noguera	43
Crònica de la Protectora, Acords de la sessió del dia 10 de fe- brer	38	Concurs de lectura i ortografia cata- lanes, amb exercici de traducció a l'idioma castellà	47
II Concurs Premi República Argen- tina. — Remesa de Premis	41	Noves.	48

UN QUART D'HORA DE QUIXOT

Don Natali Rivas, ministre d'Instrucció Pública d'Espanya, ha publicat un R. D. disposant que, en les escoles dites nacionals, hom destini cada dia un quart d'hora a la lectura del Quixot. És aquest un dels tants fets demostratius de la manera com a Espanya totes les funcions, fins les més sagrades, són constantment pertorbades des de les altes esferes del Govern. Un ministre d'Instrucció Pública que mana que cada dia, a totes les escoles, durant el mateix espai de temps, sigui llegida una mateixa obra—qualsevol que ella sigui—és un home que no coneix una Escola, que no coneix un infant, que no té ni una lleu sospita dels fets més elementals de l'educació, que no sap tampoc el respecte que es mereixen les obres del geni, encara que el geni sigui espanyol i es digui Cervantes.

No sabem quina finalitat ha perseguit el Sr. Natali Rivas amb aquesta disposició. Amb ella no hi guanya el respecte a la memòria de Cervantes, el nom del qual, de complir-se el decret, quedarà unit en el record dels infants al d'una tasca que la repetició obligatòria i quotidiana ha de fer sense interès, rutinària i banal.

Tampoc hi guanya el coneixement del Quixot i de les seves bel·leses,

perquè les que el fan immortal difícilment estan a l'abast de la intel·ligència infantil que no hi veurà sinó lo grotesc i baixament anecdòtic.

Potser, potser el Sr. Natali Rivas ha pensat que el seu Decret tindria uns efectes estimulants per al patriotisme oficial de les noves generacions; potser ha volgut fer del Quixot un instrument més d'aquesta ocupació castellana que, exercida sobre l'àrea espiritual de les terres no conformistes d'Espanya, sembla ésser l'única finalitat, el resultat únic que l'Estat creu necessari exigir a les seves institucions docents.

Sigui com vulgui, nosaltres que tenim un amor sincer a les coses de la cultura popular, i que, per altra banda, venerem el nom de Cervantes, i estimem en tot el seu valor l'obra seva, tenim la seguretat que aquest Decret del Sr. Natali Rivas passarà a la història com un de tants que no han tingut altre efecte que el de donar la mida intel·lectual i moral del seu autor; i que els mestres de la nostra terra en deixar-lo sense complimentar, donaran mostres de major patriotisme, de major respecte a Cervantes i a la seva llengua, i sobretot de major competència en totes les coses de l'educació popular, que l'actual ministre d'Instrucció Pública.

«L'OBRA A FER»

DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

En un volum d'impecable presentació, com tots els seus, la Mancomunitat ens ofereix el detall d'allò que ella considera la seva «acció espiritual i administrativa completa i única» en profit de la nostra terra, a la realització de la qual, ultra el ingressos del pressupost ordinari, seran destinats els cinquanta milions de l'emprèstít que es proposa contractar.

El llibre, que dona una forta impressió constructiva acusant una clara i assenyada visió de nostres necessitats, així com un estudi acuradíssim d'allò que cal per satisfer-les, comprèn diversos capítols, referents als diversos ordres de serveis; i entre ells, els que a nosaltres, per l'especial missió de la nostra entitat més de prop ens interessa, és el de l'ensenyament primari.

Així ens fem un plaer de publicar a continuació els fragments que creiem capitals:

CENTRES DOCENTS

Ensenyança primària

«Ens trobem a Catalunya, igualment que arreu d'Espanya, amb el problema capital de l'escola primària. La solució total del dit problema és una tasca que palesament escapa a les nostres possibilitats. Repugna, però, al nostre desig d'fer de l'ensenyament una estructura orgànica ben relligada en totes ses parts, la total inhibició; no podem, doncs, instituir un ensenyament complet en tots els ordres i estès arreu del territori sotmès al nostre govern, però ha pensat el Consell que, un assaig parcial que iniciés avui, oferiria a la nostra burocràcia el contacte amb tots els problemes vius de l'ensenyament primari i li serviria d'aprenentatge de la tasca futura que haurà de consistir a dictar les formes administratives del futur règim docent a Catalunya.

»En relació amb l'Escola primària s'havia reduït fins ara l'esforç de la Mancomunitat a la construcció d'Edificis escolars, mesura segurament important, però d'eficàcia estrictament limitada. No ens assabentem, pel fet d'haver dotat d'un bon local escolar a un cert nombre de pobles, de dades essencials per a la tasca a què abans al·ludíem, com són programa mínim de l'ensenyament, edat escolar, xifra d'alumnes per mestre, remuneració del personal docent, graduació dels ensenyaments, serveis d'inspecció, textos escolars, diversitats dels tipus d'escola i altres que només poden ésser adquirits tenint mestres i escoles propis, identificats amb nosaltres i que estiguin en activitat constant sobre la massa de la nostra població escolar. Les informacions que pot proporcionar un assaig real d'organització escolar estima el Consell que paguen l'esforç i els diners que s'hauran d'esmerçar en crear-lo, i, així, assessorant-se de persones expertes, ha deliberat el Consell com podria dur-se a cap aquell assaig. És el seu pensament que caldria crear escoles unitàries de tipus diversos, adaptant-les per exemple a la població rural, a la població muntanyenca i a la del poble industrialitzat, que són els tres tipus dels municipis catalans. Escollint les diferents contrades i comarques podríem situar les escoles rurals en ambients diversos, i tenir en compte, demés, el clima, el tipus dominant de producció agrícola i altres possibles diferenciacions que ofereixen la geografia i l'economia de Catalunya.

»Arribant als municipis de major població ens trobem amb el problema de la graduació de l'ensenyament, més ben dit, amb el problema de l'orga-

nització general de l'ensenyament, des de la graduació dels pàrvuls fins a la sortida de l'escola primària per a passar a la Universitat o als ensenyaments superiors comercials i tècnics o al taller. La solució es trobaria en un ensenyament secundari que agafés l'alumne fins als quinze anys fets, i el deixés humanament format, i apte per al pas a l'escola superior, a la facultat o a l'aprenentatge. Aquest ensenyament empalmaria amb batxillerats humanístics i científics organitzats a l'entorn de la Universitat a la qual servirien d'entrada.

»Resumint tot el que s'ha dit fins ara, pot proposar-se la creació d'una escola amb aules de pàrvuls i tres graus d'ensenyaments primaris, i, demés, un ensenyament secundari dels onze als catorze anys. Aquestes escoles podrien organitzar-se en previsió que calgués estendre arreu de Catalunya l'ensenyament fins als quinze anys d'edat escolar, repartint les escoles secundàries per grups de pobles.»

(Es parla aquí de la construcció d'Edificis escolars i de la publicació de llibres amb el càlcul del cost que aquestes obres podrien tenir.)

«No és amb això encara acabada la tasca de l'organització inicial de l'ensenyament primari; tindríem l'escola i el llibre, però ens mancava el mestre. Justament el punt essencial en els serveis d'instrucció ha estat sempre la formació del professorat, ço que és més important, si cap, en els actuals moments, en què no és cosa rara que s'acostin a les institucions de cultura que viuen a l'entorn de la Mancomunitat nombroses entitats i particulars en demanda d'un bon mestre. La formació de personal docent per a l'escola primària podria tenir per exemple un interès extraordinari posada en relació amb la tasca que en les escoles elementals, a càrrec del municipi de Barcelona, ha iniciat la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de la ciutat. Demés, un dia o altre s'arribarà a la íntegra transmissió a la Mancomunitat del sistema docent a Catalunya, i és precís que en aquell moment tinguem creats els motlles de l'ensenyament prou resistents per a neutralitzar la rutina burocràtica de l'antic ensenyament. Totes aquestes raons abonen la creació d'una Normal de Mestres aprofitant els estudis normals ja establerts per la Mancomunitat, així com els altres centres i ensenyaments que convingués acoblar-hi. L'existència de l'Escola Montessori i del Seminari-Laboratori de Pedagogia, ja creats, ofereix un bon nucli per a

l'establiment d'una Normal de mestresses amb un cost de 40,000 pessetes a les quals caldria afegir 20,000 pessetes per a atendre necessitats urgents de la susdita Escola; i amb altres 20,000 pessetes podria ésser instal·lada, a la Universitat Industrial, la Normal per a Mestres.

» Complement de la normal haurien d'ésser els orgues de perfeccionament dels mestres en actiu servei, procedents de la Normal o d'altres centres, per mitjà dels quals es mantingués viu l'escalf i impuls ideals que pretenem donar al personal docent amb les noves institucions. Institucions ja existents, i que amb una petita ampliació podrien realitzar aquesta tasca, són la Biblioteca i Museu organitzats pel Consell de Pedagogia. La Biblioteca Pedagògica del Consell ha tingut un èxit que podria ésser molt més gros si en lloc de nodrir-se de sobrants del pressupost, comptés amb una consignació exprofessa per a fer-se amb els clàssics de la pedagogia i completar-se en tots els ordres amb obres importants que avui fan defecte a tots els que volen emprendre un estudi pedagògic de caràcter històric o doctrinal. Demés, la Biblioteca hauria de complementar el seu material amb un museu pedagògic on es trobessin les dades d'informació i de legislació i que pogués fer el préstec de làmines, reproduccions i diapositius, i, en cas necessari, caixes d'aparells. Aquesta Biblioteca i Museu haurien d'ésser escampats per tot Catalunya, acabant, amb l'abandonament en què es troben el mestres de les poblacions foranes, en el ben entès que no importa tant que el mestre del poblet llunyà llegeixi les últimes novetats pedagògiques trameses per la Biblioteca de Barcelona com que es senti relligat al fogar intel·lectual d'on va sortir i que l'empenta espiritual que la Normal li ha donat, no s'aturi a les primeres contrarietats, convertint-se en una rutina la funció docent. Aquestes raons han inclinat al Consell a consignar en el Pressupost extraordinari la quantitat de 30,000 pessetes per a la Biblioteca Pedagògica de Barcelona i petit Museu annex, així com la de 9,000 pessetes per a construir tres centres de corresponsalia de la Biblioteca central establerts a Girona, Lleyda i Tarragona, i on, ultra un fons mínim de les obres necessàries i fonamentals, es farà el servei de préstec dels llibres i materials de la Institució mare radicant a Barcelona.»

No cal dir de quina manera tan viva, nosaltres desitgem que siguin ben aviat una formosa realitat aquests nobles propòsits del Govern popular de Catalunya.

CRÒNICA DE LA PROTECTORA

ACORDS DE LA SESSIÓ DEL DIA 10 DE FEBRER

En el darrer Consell Directiu es varen proposar i admetre dos socis col·lectius: l'Ajuntament de Molins de Rei i el Centre Republicà Català «Sang Nova» d'Hostafrancs, dos socis protectors, Na Maria Parellada de Ferrer-Vidal, i el Baró de Güell, i Lluís Bosch i Labrás, Josep Arabio-Torre i Lafont, Josep Tarradellas i Joan, Marius Calvet i Arce, Joan Pons, Pere Esplugas, Joan Barrera, Josep M. Borrell, Salvador Suñol, Ignasi Folch i Torres, Joaquim Folch i Torres, Ferran Bassols, Eduard Vendrell, Cosme Rumbau, Pere Casademont Gasull, Pere Ballesta i Marés, Joaquim Fargell, Josep Guitart, Lluís Casas, Miracle R. d'Arias, Orsina Baget de Folch, Antonia S. de Folch, Maria Camarasa de Folch, Paula Bünigueler de Quer, Rosalia Canut, de Barcelona; Joan Casas, Joan Ferrer, de Badalona; Jaume Basacoma, de Viella (Vall d'Aran); Vicents Martí, Andreu Roig i Roldós, Alfons Amat i Murtra, Pere Mir i Farrearras, Jaume Cimat i Lloveras, Xavier Sastre, Salvador Albert i Karrié, Felícia Sust i Vives, Joan Sust i Vives, Joan Casanovas i Casanovas, Feliu Carrau, Marcel Bosch, de Vilassar de Mar; Pere Mas i Parera, Francesc Batet i Casas, Pau Solé i Rovira, Pau Miró i Miró, Joan Raventós i Catasús, de Vilafranca del Penedès; Anton Balseells i Bosch, Ferran Balcells Folch, Salvadó Balcells i Quintana, Eusebi Esteve i Cartanya, Joaquim Esteve i Cartanya, Pere Padró i Costa, Francesc Pascual i Mitjans, de Camagüey (Cuba); Vicents Munné i Llaveria, Bonaventura Munné i Llaveria, Josep Burrull, Jacint Munné i Gibernau, Esteve Munné i Gibernau, Vicents Munné i Gibernau, de Falcón (Cuba).

S'agraeix un donatiu de 45,70 pessetes, enviat a part de les quotes ordinàries pel «Blok Nacionalista Cathalònia», de Guantánamo (Cuba).

Es llegeix l'acta de constitució de la Comissió Delegada de Vilassar de Mar acordant-se la seva ratificació i la dels que s'han elegit per a son regíme que són els senyors següents:

President, En Marcel Bosch; secretari, En Joan Sust Vives; tresorer, N'Alfons Amat.

La Comissió Tècnica dictamina que es pot admetre un altre alumne subvencionat per la Protectora en l'Escola Mossèn Cinto i manifesta que durant l'absència del seu president En Manuel de Montoliu actuarà de President accidental En Ferran Valls i Taberner, participant endemés que ha començat ja una sèrie de visites a les Escoles subvencionades per l'Associació.

La Comissió de Foment dictamina sobre l'aplicació a què es pot destinar el

donatiu extraordinari de 500 pessetes remès l'any 1919 per la Comissió Delegada de Santiago de Cuba, adjuntant-se a l'expedient de 500 pessetes provinents de la Comissió Delegada de Mendoza en l'any 1918 declarat desert pel Jurat corresponent i a l'efecte no s'adjudicà.

Sobre altre donatiu també de 500 pessetes provinent de la Comissió Delegada de Mendoza, en l'any 1919, que no ha pogut adjudicar-se en el Concurs de Cartells de Propaganda, per haver-lo declarat desert el Jurat respectiu, s'acorda, acomodant-se al parer de la Comissió Editorial, destinar-lo per encarregar directament la confecció del referit Cartell de Propaganda deixant a dita Comissió Editorial l'elecció de l'artista que se n'hagi de cuidar.

La Comissió Editorial comunica al Consell Directiu que la Història de Catalunya dels senyors Ferran Valls i Taberner i Ferran Soldevila, està ja en premsa.

La Comissió Delegada de Manresa comunica la seva nova Junta que queda formada de la següent forma: President, Leonci Soler i March; secretari, Joaquim Bertran i Calderó; tresorer, J. Salernou i Palús; vocals, Josep Bassiana i Salvador Perernau.

La de Igualada també comunica que per a l'any corrent ha elegit la següent Junta: President, Pere Borràs i Estrem; tresorer, Josep Valls i Taberner; secretari, Josep Rius; vocals, Mercè Prat i Emili Orfila.

La Comissió Delegada de Tarragona i Lleyda envien comprovants de comptes i quotes; la de Buenos Aires dóna la conformitat al contracte projectat sobre venda de llibres en la República Argentina, i la de l'Havana envia les quotes corresponents al quart trimestre de l'any passat.

Es reben: sol·licitud d'una Escola Catalana de Roda de Vich, demanant una subvenció—passa a la Comissió Tècnica—; del Foment Autonomista Català l'avis d'ajornament de la Festa de Repartiment de Premis i convocatòria per a tractar del projecte d'aixamplis de l'Escola Mossèn Cinto havent-hi assistit el senyor President amb el Conseller senyor Quer; i de l'Escola Nacional Catalana de Belcaire d'Urgell i de la de Manuel Ribas, les notes dels alumnes subvencionats—passen totes a la Comissió—.

Es llegeixen diverses comunicacions del tresorer senyor Grant i Sala des de qualques llocs de l'estranger; del Conseller adjunt senyor Durant i Tortajada des de València; i del Conseller sortint senyor Eduard Recasens reiterant sos oferiments de cooperació entusiasta a l'obra de l'Associació.

Altres comunicacions del senyor En Lluís Pastres, de Perpinyà corresponent a un altra de la Protectora; de la senyora Miret i Sans, agraint en nom de sa família el condol enviat per la mort del seu il·lustre germà En Joaquim Miret i Sans; del Dr. N'Antoni de P. Aleu, de Buenos Aires, referint-se a les empreses pel Comitè d'Acció Catalana de Sud Amèrica perquè es porti allí la Fira

de Mostres en formació a Barcelona, al terminar en aquesta ciutat i comunicant oficiosament la constitució de noves Comissions Delegades a l'Argentina i Xile, rebent-se aitals noves amb gran satisfacció; de Mendoza En Rossend Aregall manifesta els seus treballs de propaganda; del «Argus Suisse de la Presse, S. A.» de Ginebra demanant—en llengua catalana—qualques aclaracions sobre les tasques d'investigació que se li encomenaren; i del «Casal Nacionalista Marti-nenc» comunicant la seva nova Junta.

S'acorda efectuar el diumenge dia 15 de febrer l'acte del Repartiment de premis del Concurs de Jocs d'Infants obert per la nostra Associació amb el nom de II Premi República Argentina, celebrant-lo en el Saló d'actes de l'Ateneu Barcelonès, amb el programa confeccionat pel propi Jurat del Concurs donant-li la solemnitat d'una sessió de caràcter folk-lòric-pedagògic.

La presidència manifesta que a la sessió inaugural de l'Acadèmia Mèdic Farmacèutica de Sants Cosme i Damià hi va assistir en representació de la Protectora el distingit ex-conseller En Josep Puig i Sais i a la col·locació de les plaques de marbre a les sepultures dels martres Benet i Miralpeix, l'entusiasta consoci En J. Pla.

Es reben varies notes del Consell de Pedagogia pel BUTLLETÍ de la Protectora; un Cartell dels Cursos Monogràfics organitzats per la Diputació de Barcelona i el Butlletí de l'Escola Municipal de Deficients.

S'acorda: adherir-se a la petició del conegut pedagog N'Eladi Homs sobre la creació d'un Laboratori Montessori; regraciar N'Antoni Rovira i Virgili per un interessant article sortit a la *La Publicidad*, enaltint la transcendència de l'obra de l'Associació; felicitar el distingit consoci En Ferran de Segarra per haver estat nomenat membre de l'Institut d'Estudis Catalans; fer constar en acta el sentiment de la Protectora per la mort del Majoral del felibrige i autor d'una gramàtica provençal En Josep L'Hermite i subscriure's a l'obra *Les gestes de Jofre d'Arria i de son fill Jofre el Pelós*, que s'està preparant a Perpinyà en commemoració de la Presidència del General Jofre en els Jocs Florals de Barcelona del maig prop vinent.

Es dona lectura del Missatge als Catalans d'Amèrica, redactat pel secretari En Josep M.^a Folch i Torres, mereixent la unànime aprovació del Consell i acordant-se imprimir-lo immediatament; també s'acorda traspasar a la Secció Editorial les quotes enviades des de l'Amèrica durant l'any 1919, que ascendeixen a 8,386'75 pessetes.

Es dona compte del resultat del Festival de Cultura Catalana celebrat en el Gran Teatre del Liceu el dia 4 de febrer del present any a profit de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana havent-ne resultat un benefici net de prop de 6,400 pessetes. Tenint en compte el brillant èxit assolit el Consell acorda enviar les més efusives mercès als socis senyors Alaman i Millàs per sa

iniciativa del dit festival, a les distingides dames senyores Maria Parellada de Ferrer Vidal, Pilar Moraleda d'Arnús, Glòria Bulbena de Salas, Mercè Bertran i Musitu, Raimonda Reig de Bosch Labrús, Neus Llopis d'Espanya, Antonieta Morera d'Ortoll, Maria Despujol de Ventosa i Calvell, Isabel Llorach, Maria Cuadra de Nadal, Maria Cristina Güell de Bertran i Musitu, Baronesa de Güell; a l'empresari del Teatre senyor Mestres, el qual deixà el Teatre gratuïtament; al benemèrit Orfeó Català; al director de la Banda Municipal senyor Lamotte de Grignon; als artistes que hi prengueren part senyors Andreu Fornells, Aga Lahowska, Francesc Costa, Emili Vendrell, J. Gibert Camins, Ferran Obradors, Guillem Garganta, per sa cooperació gratuïta al Concert; i a les il·lustres corporacions: Mancomunitat de Catalunya, Diputació de Barcelona i Ajuntament d'aquesta ciutat, junt amb les associacions: Círcol del Liceu, Círcol Equestre, Círcol de Caçadors, Círcol Artístic i Lliga Regionalista, que subvencionaren el Festival i en fi a totes les distingides personalitats que engroïren fruits amb llurs donatius.

S'acorda també retirar dels beneficis de la dita festa la quantitat de 500 pessetes per a remetre-les a l'Associació Catalana de Beneficència responnent als lloables propòsits dels iniciadors del Festival.

Finalment, havent-se celebrat eleccions per a Regidors hom acorda dirigir efussives salutacions als socis que sap que han estat nomenats per a tals càrrecs—a Barcelona els senyors Euric Maynés, Lluís Guarro, Lluís Massot i Balaguer, Xavier Tusell i Juli Marial—encoratjant-los a vetillar en llurs càrrecs pel foment de l'Ensenyança Catalana, fent extensiu aquest prec als nous regidor de significació autonomista.

II CONCURS PREMI REPÚBLICA ARGENTINA

REMESA DELS PREMIS

El dia 15 del passat febrer tingué lloc a la sala d'actes de l'Ateneu Barcelonès, la solemne remesa dels premis als autors dels treballs presentats al II Concurs Premi República Argentina i oferts al millor recull de Jocs d'infants.

La sala era tota plena d'una selecta concurrència; presidí l'acte el President de la Protectora, prenent seient al seu costat el Sr. Vidal de Llobatera en representació de la Mancomunitat i la Diputació; En Josep Puig i Esteve, per l'Ajuntament, i els membres del Jurat, Srta. Noguera, Dr. Carreras i Artau, Srs. Serra i Pagès, Barnils, Campmany, i Pujol Monforte.

També eren presents a l'acte les distingides dames Na Francesca Bon-

nemaison Vidua de Verdaguer, Na Narcisa Freixas, Na Maria Carbonell, i els Senyors Matheu, Bastardas, Lloret, Elias Juncosa, Homs, Utrillo, Mn. Riber, Alà, i molts altres que sentim no recordar.

Obert l'acte, el President del Jurat Dr. Carreras i Artau fa un bell parlament ple de substància científica referint-se al joc com a producte, autèntic, de l'ànima nacional.

El Sr. Pujol llegeix la memòria de Secretaria, amb un prefaci doctrinal molt ben pensat; a continuació procedeix a obrir les pliques que contenen els noms dels autors premiats que resulten ésser:

Dos primers premis de 300 pessetes cada un: Daniel Danés Torres, i Vialeri Serra Boldú.

Dos segons premis de 100 pessetes cada un: Na Mercè Fàbregas Santamaria i Gabriel Castellà Raic.

Dues mencions honorífiques amb 50 pessetes cada una: Joan Gols i Solé i Sixte Vilà i Solà.

Tots els autors que es presentaren a recollir el premi foren ovacionats. Seguidament el Dr. Barnils llegeix i comenta el Premi d'un dels treballs presentats i distingit amb el primer premi.

El Sr. Serra i Pagès comentant-los també molt atinadament presenta també diversos fragments dels treballs premiats.

La senyoreta Na Maria Noguer exposà unes interessantíssimes observacions sobre els jocs en els sords-muts, exposant una sèrie de jocs que serveixen per conduir el sord-mut a la vida normal.

Finalment el senyor Campmany exposà unes curioses anècdotes per observació personal en el llarg temps que porta dedicat a l'ensenyament del joc.

Clogué l'acte un patriòtic parlament de comiat i agraïment del President de la Protectora el qual fou ovacionat així com també ho foren els altres oradors.

UN PREC I UNA ACLARACIÓ

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana agrairà que de la seva actuació se'n vulguin fer eco els periòdics de la nostra terra, reproduint o extractant els articles continguts en l'anterior «Crònica de la Protectora».

Del restant text que publiqui el BUTLLETÍ, en seran sols responsables els firmants i, en darrer terme, el Comitè al qual la direcció i redacció del BUTLLETÍ han estat encomanades.

DE LA PARTICIPACIÓ DELS SORDS-MUTS EN ELS JOCS DELS INFANTS OIENTS ⁽¹⁾

Posada a parlar per una deferència mai prou agraïda, en aquesta festa de repartiment de premis del «Concurs de jocs», no puc sostreure'm al deure moral que tinc envers als sords-muts de dir unes breus paraules sobre els seus jocs, més que més, tenint en compte que l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana al treballar per a l'educació dels infants, no n'exclou pas cap ni fa distinció entre ells estenent, en conseqüència també la seva protecció envers aquells que, per circumstàncies especials, es troben privats de la paraula.

També ells, els sords-muts, necessiten jugar i jugar força. Ells com els altres, tenen aquesta inclinació innata al joc i aquest exercici els és necessari com el mateix aliment; més encara, si recordem que els jocs són el primer graó del seu desenrotllament, el fonament de la seva educació integral.

Amb tot i això, els sords-muts juguen poc, molt poc; necessiten qui amorosament els ensenyi, qui els dirigeixi i fins si cal, qui jugui amb ells; necessiten una guspira de benevolència de part dels que els rodegen; i això, llevat dels mestres i algunes vegades dels pares, es pot dir que no hi ha ningú que tingui ni paciència ni caritat per fer-ho. Als mateixos jocs col·lectius en què podrien pendre part i fruir la satisfacció d'ésser iguals que els altres nens, els seus companys no els hi volen perquè no en saben i els destorben; en una paraula, perquè els hi fan nosa.

Fins els germans, moltes vegades, no volen en els seus jocs aquell que la manca de l'oït té separat de tothom.

I qui sap si això, encara que inconscientment, no és un reflex de tota aquella llarga cadena de prejudicis i menyspreus que ha sofert el sord-mut des dels temps més reculats de la història, fins a arribar a mitjants del segle XVI en què s'inicia formalment la seva redempció?

(1) Mercès a la deferència de la seva autora i del Director de la Revista la «Paraula», damunt les planes de la qual ha aparegut, podem oferir als nostres lectors aquest formós treball llegit per la Srta. Maria Noguer a la solemne festa de remesa dels Premis del II Concurs República Argentina, la qual festa ressenyem en altre lloc. Fa possible encloure'l en aquest nombre, l'endarreriment que les anormalitats socials han imposat en l'aparició del nostre BUTLLETÍ.

Si les Escoles en general, i amb elles les de sords-muts són les que vetllen per a l'educació integral dels seus educands i el joc és el millor dels exercicis naturals en ço que afecta al posar en activitat totes les facultats educables dels nens, no s'han de mirar endebades ses manifestacions expansives que, com clàr espill, reflecteixen amb tota llibertat les facultats íntimes dels infants, la seva personalitat i tot el seu ésser, sinó que deuen considerar-se com a mitjans poderosos per obtenir el fi que es persegueix.

Així, doncs, el privar els sords de llurs jocs, perquè amoïnen als grans o destorben als petits, és impedir-los l'evolució natural, i per tant, atentar contra la seva pròpia vida. I quins són els jocs dels nostres sords-muts?

En línies generals, i a mesura que progressen en perfeccionament, podem dir que tots, excepció feta d'aquells els gestos concomitants dels quals van acompanyats de melodies o diàlegs molt llargs, i encara prescindint d'ells, els jugen a voltes per imitació.

Si tractant dels jocs premiats en aquest Concurs volguéssim esborrar una classificació viable dintre el nostre domini especial, no podem prescindir de considerar el sord-mut dins l'escola i fora d'ella; abans d'ésser educat i després de ser-ho.

No és pas aquí el lloc més oportú per exposar en quin estat ingressa a l'escola un sord-mut, ni el per què els seus pulmons estàn contrets, la seva respiració és dèbil, irregular i curta, el seu caminar indecís etc. etc., ni demostrar el seu estat psicològic que és tan lamentable com el fisiològic. Anotem solament que a l'entrar per primera vegada un sord-mut a l'escola, o bé esclata en plors o es presenta immòbil i cohibit, esverat, perquè no sap el que li van a fer ni on l'han dut; tot li és nou, i recela de tothom qui el rodeja. ¿Com el traurem d'aquest estat, fent-li agradable la seva estada en l'Escola, i com aconseguirem que és familiaritzi amb nosaltres i amb tot ço que és indispensable per la seva instrucció? Jugant. Heu's-ho aquí tot i això, cal tenir-ho en compte al fer una classificació dels seus jocs.

Aquests poden ésser preparatoris i complementaris. Els primers són d'imperiosa necessitat per a la seva iniciació educativa; els segons són d'esbargiment i completió dels preparatoris. Els uns i els altres poden ésser amb accessoris o sense i poden considerar-se sota tres aspectes: físics, de respiració i sensorial. Dintre el dels primer grup, per a conseguir desenrotllar tots els seus membres, hi ha la gimnàsia sueca, (que pot considerar-se

com a preparatori) i tots aquells jocs que tinguin per fi posar en activitat els diferents membres del cos, com a complementaris, tals són el córrer, saltar a corda, a rotllo, etc.

Els, del segon grup o els de respiració, no sols obtenen desenrotllament de la cavitat toràcica, sinó domini de l'aire expirat que tant deu vetllar-se ja que d'ell depèn bona cosa el perfeccionament de la paraula articulada.

Els millors jocs per obtenir el perfecte funcionament de l'aparell respiratori, són tots aquells en què l'infant es veu obligat a bufar per conseguir el seu fi; tots ells de gran importància i àdhuc interès per al sord-mut.

N'hi ha una bella i nombrosa col·lecció; des de les bombolles de savó, bufar una espelma, molins de paper, automòbils de cartolina, espanta-sogres, meravella, etc, fins el que ens cita la col·lecció n.º 2, l'únic de totes les col·leccions que s'ocupa d'aquesta classe de jocs. Es tracta d'una bola de cartolina fina construïda mintjançant un model determinat, i adquireix tals condicions, que bufant-la va rodant d'un cantó a l'altre. El joc consisteix en posar els nens al voltant d'una taula i tirar-se la bola uns als altres mitjançant el bufar. Perd, qui deixa caure la bola o qui la toca amb les mans. D'aquest joc pot deduir-se amb quin plaer i entusiasme són jugats i la importància que revesteixen com a preparació de l'ensenyança oral del sord-mut. Resten els del tercer grup, els sensorials, que amb ells aconseguirem el desenrotllament i perfeccionament dels sentits. Entre els jocs preparatoris podem citar els de Froebel, que constituïren els fonaments del seu sistema de l'educació; els Montesorians, els trencaclosques i tot el que sigui treballs manuals.

Entre els jocs d'expansió i esbarjo que assoleixen dit fi se'n poden citar molts, perquè si bé el joc posa en activitat totes les facultats educables dels nens, també és cert que en tots ells, és indispensable la intervenció dels sentits; i fent un estudi profund de cada joc, fins a esmenussar-lo veurem encara què n'hi ha, en què intervé un sentit més que altres. Cal doncs tenir-ho en compte tractant-se dels sords-muts, en que la vista i el tacte deuen substituir l'oït, podent-se formar dos grups; un de tots aquells jocs que poden considerar-se com educatius de la vista; altre com educatius del tacte. Exemple dels del primer grup és «L'anell picapedrell», amb una variant que consisteix, en pasar un cordill dins d'un anell, després es lliguen els extrems; les nenes fent una rodona sostenen en ses mans el cordill, i es pas-

sen l'anell de l'una a l'altre amb molta disimulació perquè no ho vegi la que para, i si aquesta, a la que assenyala l'atrapa amb l'anell a les mans, para i passa al mig. En aquest joc requereix una gran educació de vista per la que para, ja que li cal fixar-se en els llurs moviments de mans de ses companyes per esbrinar la posseïdora de l'anell, i si en això assoleix perfeccionament, més tard l'asolirà als moviments facials i bucals que el mestre li faci davant el mirall per obtenir la pronunciació de algun so.

Entre els jocs que poden considerar-se com a perfeccionament de tacte podem citar-ne un de ben senzill i conegut de tothom, «L'escarbat bum bum» prescindint de la melodia o canviant-la per altra més curta. En aquest joc li cal a la sorda-muda conèixer sa companya pel copet que li ha donat a l'esquena. També hi ha el joc que les nenes fan amb les pedretes, fer castells amb cartrons i molts d'altres.

Una observació; tots els jocs, tan preparatoris com complementaris són mitjans insubstituïbles de educació física més, com per jugar cal saber-ne, tots els jocs per senzills i elementals que siguin ajuden a l'educació intel·lectual i les lleis del joc on deu sotmetre's la voluntat, guia poderosa per l'educació moral. Els jocs, tenen sempre elements de bellesa, i si aquests s'adrecen a fins religiosos o patriòtics, tindrem excel·lents medis per l'educació estètica, patriòtica i religiosa. Amb ço que s'afirma una vegada més, que els jocs són mitjans poderosíssims per a l'educació integral dels nens i exercicis els més escaients a les necessitats psicològiques de la infantesa. Així ho diuen autoritzats pedagogs moderns; essent tal la reacció en aquests punts i tan enèrgica i fecunda, que els jocs dels nois, han estat estudiats com a fenòmens biològics, fisiològics, moral i socials; arribant a interessar no solament els educadors, si no també els polítics que legislen i així a Alemanya, Anglaterra, i a la Amèrica del Nord, els jocs, per prescripcions legals, formen part dels programes d'educació dels infants.

Un aplaudiment, doncs, a l'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana perquè comprenent també la importància dels jocs en la infantesa procura inculcar-la en el cor de tothom, fent que es recullin dades interessantíssimes mitjançant el concurs de jocs que acaba de celebrar-se.

MARIA NOGUER

CONCURS DE LECTURA I ORTOGRAFIA CATALANES

AMB EXERCICIS DE TRADUCCIÓ A L'IDIOMA CASTELLÀ (*)

L'Associació de Professors de Centres de Cultura de Catalunya, obre un Concurs de Lectura i Ortografia Catalanes, amb exercicis de traducció a l'idioma castellà, el qual Concurs constarà de tres exercicis:

- I. Lectura a primera vista d'un paràgraf imprès en català.
- II. Escriure un paràgraf dictat pel Jurat.
- III. Traducció immediata a l'idioma castellà d'un paràgraf assenyalat pel Jurat.

BASES DEL CONCURS

1.^a Per l'ortografia catalana, són obligatòries les normes establertes per l'Institut d'Estudis Catalans.

2.^a Tots els exercicis seran públics, i l'exercici escrit serà fet simultàniament per tots els nens i nenes.

3.^a Podran pendre part en aquest Concurs dos nens i dues nenes per cada institució de cultura de Catalunya, entenent-se per tals les escoles sostingudes per una societat o regides per un patronat.

4.^a Els concursants deuran ésser menors de 15 anys i assistir a les escoles abans dites.

5.^a La inscripció de concursants es farà abans del dia 25 del proper abril, sol·licitant-ho el Director de l'Escola o el President de l'entitat cultural a l'Associació de Professors de Centres de Cultura de Catalunya, plaça de Sant Francisco, 4 (Sant Andreu) Barcelona.

6.^a Les fulles d'inscripció que deuran omplir-se a l'efecte, es facilitaran en aquest mateix domicili.

7.^a El Jurat qualificador serà nomenat oportunament per l'Associació de Professors de Centres de Cultura de Catalunya.

8.^a El Concurs tindrà lloc el dia 30 del proper maig, a l'Ateneu Obrer

(*) Per creure'l d'interès, i per constituir una lloable iniciativa, la Direcció d'aquest Butlletí es complau a publicar, traduint-lo, aquest cartell del Concurs, tot lamentant que la important entitat que amb la organització del mateix sembla donar mostres de respecte i estima per la nostra Llengua, no l'hagi emprada en redactar el Cartell.

de Barcelona, Montcada, 12, pral. Els exercicis començaran a dos quarts de deu del matí.

9.^a El repartiment de premis es verificarà a les quatre en punt de la tarda del mateix dia, al saló d'actes de l'Ateneu.

10. Independentment dels valuosos premis concedits a l'efecte per importantíssimes personalitats de Catalunya, a cada noi i noia li serà remès un diploma commemoratiu del Concurs a fi de que tots tinguin un agradable record de tan important acte.

NOVES

UNES ERRADES. En el número prop passat, en transcriure els acords del Consell General de l'onze de gener d'enguany, per una mala interpretació del caixista, aparagueren equivocades les xifres dels Estats de comptes corresponents a l'any passat.

Així, el paràgraf que diu:

«Es presenten els Estats de comptes corresponents a l'any anterior que donen el següent resultat: Associació; ingressos, 4.714.971 pessetes; despeses, 3.446.208 pessetes; existència, 1.268.763 pessetes; secció Editorial; ingressos, 1.609.132 pessetes; despeses, 828.970; existència, 780.162 pessetes. Aquests Estats de Comptes són aprovats.»

Ha de dir:

«Es presenten els Estats de comptes corresponents a l'any anterior que donen el següent resultat: Associació; ingressos, 47.149'71 pessetes; despeses, 34.462'08 pessetes; existència, 12.687'63 pessetes; secció Editorial; ingressos, 16.091'32; despeses, 8.289'70 pessetes; existència, 7.801'62 pessetes. Aquests Estats de comptes són aprovats.»

Encara que el bon sentit del llegidor li haurà fet sospitar ja l'errada soferta, i per tractar-se de xifres i referir-se a l'estat econòmic de la nostra entitat, que tots els socis han de poder saber amb exactitud, publiquem avui aquesta rectificació.

PENSIÓ. La Mancomunitat de Catalunya ha pensionat la senyoreta donya Concepció Farran que té al seu càrrec la secció d'Ensenyament Domèstic del Consell de Pedagogia, per a realitzar un viatge d'estudi a França i Suïssa en relació amb els projectes d'organització de l'ensenyament domèstic a Catalunya que la Mancomunitat té en vies de solució.